

Szerkesztőség:
Kaposvár, zárda-utca.
Ide küldendő a lap szellemi részét illető minden közlemény.
Megjelenik minden pénteken.
Előfizetési díj:
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Egyes számok 10 krért
Hagelmann Károly
könyvkereskedésében és a kiadó-hivatalban kaphatók.

N É P J O G.

Politikai, közgazdasági és társadalmi hetilap.

Kiadó-hivatal:
Kaposvár, zárda-utca
Ide küldendő az előfizetési pénzek, hirdetések és nyilatkozatok.
Megjelenik minden pénteken.
Előfizetési díj:
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Egyes számok 10 krért
Hagelmann Károly
könyvkereskedésében és a kiadó-hivatalban kaphatók.

A föld és a földbirtokos.

Szakadatlan láncolata a legszerencsétlenebb intézkedéseknek, gonosz megvetése mind annak a mi magyar, hitvány majmolása annak a mi idegen, a fél emberek uralma, kik „nem”-et sohase mernek mondani ott a hol, s akkor a mikor kellett volna, alig másfél évtized alatt oda juttatták a közállapotokat, hogy ma már a független gondolkozású emberek között vajmi kevés azok száma kik meg ne lennének győződve, hogyha avatott erős kezek a közel jövőben meg nem ragadják a kormány rudját és az eddig követett irányt teljesen meg nem változtatják, az államnak rosszul vezetett rozzant hajója, mulhatlanul, menthetlenül a tátongó örvénybe rohan, a honnét menekülés nem lézen többé.

E meggyőződésre hiszszük visszavezethetni a magyar földbirtokos helyzetének javítására, s ez által a földbirtok magyar jellegének fenntartására irányult azon törekvéseket, melyek mindinkább nyilvánulnak, s a tanácskozási termekben épp úgy, mint a hírlapirodalomban mind sürűbben nyerne kifejezést.

Ily nyilvánulással találkozunk a „Pesti Napló” ez évi július 11-én kelt 189. számában megjelent Gr. S. I.-vel jegyzett — a „Somogy” 33-ik számában egész terjedelemben után közölt — vezércikkben is; többszörösen érdekes e nyilatkozat, mert írója ifj. Gróf Széchenyi Imre somogyi, s mert a gróf a fiatalabb főúri nemzedék egyik legkiválóbb tagja ki kedvező anyagi helyzetét arra használja, hogy sokat tanulhasson, sokat tapasztalhasson, ki nyitott szemmel járja be a világot, hogy a mit néz meg is lássa. De felette figyelemre méltó a nyilatkozat tartalmánál fogva is.

Mennyire igaz, hogy „Szomorú hanyatlásnak indult a magyar földbirtokos osztály, hogy a magyar birtokában lévő föld s így hogy a magyar faj”, s kit ne lepne meg fájdalma-

san, kit ne ejtene nagyon is gondolkodóba azon szomorú tény, hogy 1880-ban hét ezerrel volt több az ingatlanokra vezetett árverés mint 1876-ban, s hogy az árverések száma folytonos növekedésben vagon?

Midőn pedig azt látjuk, hogy ez árverések éppen a kisbirtokost pusztítják, akkor el-érkezett az idő midőn a pusztulást tétlen nézni a haza iránti bűn lenne, mert így ugyan hogy ezen elárverezett birtokok csak gazdát cserélnek, a föld nem vesz el, az fennmarad, de ha nem kellene is figyelni arra, valjon a föld új tulajdonosa magyar lesz-e, s így a föld magyar jellegét megtartja-e? nem lehetne soha közönyös valjon az ország kevés nagybirtokos gazdagokból, avagy sok kisbirtokos jómóduakból áll-e? s így nem lehet közönyös valjon az egyes kisbirtokok ily minősége megmarad avagy több kisbirtok egyes kezekbe csoportosul-e?

A hol a baj oly fokban lép fel mint nálunk, ott nem szabad tétovázni többé, le kell számolni az eszmékkel s alkalmazni kell oly óvszereket, melyek a felismert baj gyógyítására reményt nyújtanak, a baj az, hogy a földbirtok általában különösen pedig a kisbirtok elvesztette eredeti jellegét, az ingatlan vagon ingóvá, könnyen mozgósíthatóvá lett; ezt kell tehát gyorsan megakadályozni.

Ez irányban hivatkozik a t. gróf ur Amerikára, a hol hasonbajban sikerrel alkalmazták a törvényt, melylyel a földbirtok egy bizonyos mennyisége kivétellett a végrelajítás alól, ő Amerikára hivatkozott, helyesen tette, állásában, helyzetében könnyen félre magyarázhatnák szándékait kiknek e félre magyarázás érdekében áll, mi bátran elmondhatjuk, hogy vissza kell térnünk a megvetett, az elhagyott ősi tüzhelyekhez, fel kell újítanunk azon törvényeket, melyek a kisbirtok oszthatatlan s állandó jellegét biztosították, nem szabad megengednünk, hogy akkora birtok, mely egy család fenntartására; mely a gazdálkodás ki-

fejthetésére szükséges, akár lefoglalható, akár árverezhető legyen; az ingó vagon uralkodásának véget kell vetni, s visszahelyezni az ingatlant azon polczra, mely azt mint az országokat fenntartót, megilleti. Megkell tehát szorítani a váltó-képességet, mely annyi birtokosnak veszedelmes megrontója, s alkotni kell szigorú törvényeket az ősora megfékezésére, bármely formában nyilvánuljon is az.

Lesznek nem kevesen, kik ezekkel szemben a hitelezők érdekével állnak elő; lesznek elegenden azok is, kik a szabadság megsértését fogják panaszozni, nem ugyan azért mintha annak megsértését — midőn az valóban megtörténik — valami nagyon sajnálnák, hanem azért, mert hangzatos szavakkal önérdéküket akarják takargatni.

Mig egyrészt a tárgyalt cikk ez ellenvetésre megfelelő, hivatkozván az angoloknak azon intézkedésére, melylyel az elszegényedett hindu földmivelőt szándékoznak felszegíteni, s mely abból áll, hogy: az eladósodott gyámság alá helyeztetik és pedig: személyes adósságért 7, bekebelezett adósságért 20 évre.

A gyám (egy, a községben élő földbirtokos) évenként annyi értéket szed el az adóstól, a mennyit az nélkülözni képes anélkül, hogy maga, családja vagy gazdasága kárt szenvedne. Ezen értékből törleszti aztán a gondnok a gyámság alatt lévőnek adósságait. A 7, illetőleg 20 év letelte után az adós nem tartozik többé fizetni, — és a hitelező magát kielégítettnek köteles tekinteni.

Addig, a mi a másik ellenvetést illeti, mondjuk meg nyíltan; igenis megakarjuk sérteni azt a szabadságot, mely kedvező alkalmat ad a mozgó tőkének elnyelni a földbirtokot; a pénz azon szabadságát, hogy kifoszthassa a munkát, azt a szabadságot, hogy a kisbirtokos birtokát, családjának életfeltételét a csapszékben torkán eregethesse le, s ezzel magát s országát tönkre tegye.

TÁRCSA.

Imitt-amott.

III.

A tó partján.

Váltig kapacitálom Szalay Imrét, hogy nevezük: Löllének. Nem akar tágitani. Beszélék neki euphoniáról, beszélék az e magánhangzó megtorlódásáról — nem használ semmit. Igaz, hogy a nép Löllét mond, igaz, hogy maga Imre barátom is így szokta ezt mondani — de azért mégis Lelle a Lölle. —

A nyájas olvasó azonban nagyon csalódik, ha azt hiszi, hogy mi már Lellen vagyunk. Előbb meg kell tennünk vagy hét mértföldnyi utat hosszában a Balaton mellett.

Minő boldogság, sóhajt fel némely olvasó, a ki még ez ideig hiában vágyott a Balaton csudaszép tájképei után. — Minő tévedés — viszonzom én e sóhajtásra — azt hinni, hogy van boldogság e siralom völgyében. Minden órának meg van a maga végzettszerűsége; s a halhatatlan istenek úgy végezték, hogy ma mindenik fatum megkövetelje tőlem az ő illetőségét.

Magammal akartam hozni a Thali Kálmán „Dunántúli Hadjáratát”, hogy charlatankodhassam történelmi ismereteimmel, és otthon felejtettem. — Rostheufet rendeltem ebédre s a pinczér sertéskarmanádlit hozott. Végig irtam egy fél iv papírt szebbnél-szebb gondolatokkal az „Ellenzék” számára; a nyitott ablakon becsapott szél lesodorta asztalomról; szobatisztitóm haszontalan irka-firkának nézte s így gondolataimnak a legszebb sors jutott. Egy szóval, azt kell hinnem, hogy álomban jégesőt láttam, a mi tudvalevőleg rosszat jelent; vagy mintha az este pókra léptem volna, a mi persze még rosszabbat jelent.

Alig pillantottam meg Lepsénynél a Balatont, azonnal hullani kezdett az eső. Nem egy csendes, meleg nyári eső, mely mellett vidám marad a természet s fényes a láthatár, hanem egy utálatos,

szeles, komor, hideg és ködös és sűrű és unalmas eső . . . örökgyalázatára az 1882-ik év június 15-ik napjának.

Hát nem bosszantó ez? Hát nem szörnyűség az, a Balaton közvetlen közelében utazni hét mértföldet s nem látni a Balatont! Remélem igazolva látja a nyájas olvasó az imént mondott drámai tételemet, hogy t. i. teljes boldogság nincsen e földön!

De a mit el tudtam vitatni az esőtől, a locomotív füstjétől és a köd homályától, az valóban meglepett. Nem mondom róla, hogy „magyar tenger”, mert a mások által elkoptatott gondolatokat ép úgy nem szeretem használni, mint a mások által elkoptatott ruhát. Elég konkurens van az ószernek nálam nélkül is: minék vegyem én el a dr. Szász Béla ur költői kenyerét! Tehát nem mondom, hogy „magyar tenger”, hanem azt igenis mondom, hogy nagy tettekre éreztem volna magamat képesnek a végből, hogy bár félóra hosszát tisztán látha-sam a tündéri képet.

Lehetetlen volt. Homályban maradt, mint egy legenda. Olykor a szél el-elkapdosta a ködöt s úgy tetszett, mintha egy távoli heglánczolat fenséges kupjai bontakoznának ki a lepel alól. Utitársamtól tudtam meg, hogy azok nem felhők, hanem a zalai hegyek. — Ha tiszta idő volna, most látnád Füre-det — mondá Imre barátom. Egy negyed óra múlva így szólt: most szemben van velünk Tihany. Ké-sőbb ezt: amott emelkednek Csobáncz, Badacsony, Szigliget. És én semmit sem láthaték! Hát nem valószínű-e, hogy a mult este csakugyan pókra léptem?

IV.

Lellen.

Képzelnének olvasóim egy lankás dombtetőt; rajta egy □ alakú kényelmes lakházat oszlopsoros folyosóval és vastag falakkal abból az időből, midőn még ablakrostély és vasajtó képezte a políciát; a ház előtt virágos kertet orgona lugossal, a domb oldalán és aljában gondosan mivelt parkot; fenséges kilátást az ereszből a Balatonra és a zalai hegyekre; aztán gazdag pinczét, jó kamarát, kedves gyerme-

ket, kedélyes „kisasszony“-t és vendégszerető házi gazdát. Mindehhez képzeljenek hatszáz hold somogy megyei földet, minden barázdájában értelmesen fölhasználva, negyven hold faj-szólóval és hatvan hold természetes réttel; egy magyar gazdát, a ki szakismerettel és ambícióval fekszik neki hivatásának s két kézre fogja a munkát; ha mindezt sikerült elképzelniök, szemük előtt lesz a lellei tuskulanum.

Komoly földrajzi megfigyeléseket, remélem, nem vár senki tőlem. Annyit tudok, hogy Lelle is, mint a globusznak minden más községe, az éjszaki szélesség s a keleti hosszúság valamely foka alatt fekszik. Azt is tudom, hogy szomszédságában van azon községeknek, melyekhez a somogy megyei Kupa mondkör fűződik.

Szegény Kupa vitéz, te történelmünk legelső szélsőbaloldali magyarja! Megsbesültél a csatában s kiomló véred drága cseppei fölött emelkedett Csepel (= csephely község. Fájó sebeidet a vad üldözők miatt csak Kötse (=kötse) falunál köthették be. Aztán tovább vittek hived, s hol először nyitottad föl szemedet, Szömes lett a község neve. Pogány vitézid esdeklő szavára nem feleltél semmit, pedig Szolat-nál ugyancsak unszoltak, hogy „szólj hát.” Végre megnyitottad ajkaidat s bujdosó hived Őszod községnél szájról-szájra adták, hogy „ő szolt.”

Mohos sirodiban pihenj jó levente! Somogynek népe még mindig a te nyelvden beszél. Idegen népek idegen szavát még most sem érti ő meg s a magyar hazafiság szent büszkeségével nevezi magát Kupanemzetségnek.

Ily gondolatokkal értünk a „Kishegy” lábához. Ha Erdélyben azt mondjuk „Czelna”, vagy „Csombord”, vagy „Tóhát”, vagy „Vesszős”, mindenki tudni fogja, hogy miről van szó. Tul a Dunán épen így ismerik a „Kishegy” nevet. Híres a boráról s még híresebb lett Szalay Imre által, ki mintalepét addig vizsgálgatta, kis laboratoriumában addig észlelődték és addig méregette az erjedés és lefejtés titkait, hogy ma már burgundijával ő látja el az udvar asztalát.

Melegen pártolunk tehát minden igyekezé-
tet, mely a jelzett czélokra törekszik, mert
hiszszük, hogy a pusztulást egyelőre korlátolja,
s pártoljuk különösen, mert tudjuk, hogy mind-
azok a kik ezen utra lépnek, megfognak
győződni miként a minden oldalról az utba
gördített akadályok csak úgy lesznek legyőz-
hetőek s elháríthatók, ha teljesen visszatérve
őseink hagyományához, vissza szerezünk ön-
rendelkezési jogunkat; megfognak győződni,
hogy közigazgatási függetlenséget politikai
függetlenség nélkül elérni lehetetlen, szakítani
fognak az előítéletekkel, s teendik azt a mit
a hazaszeretet, a mit saját jobblétük parancsol,
s mert hiszszük, hogyha egyszer felismerték a
hibákat, ha egyszer elkezdtek járni azon uton,
mely az orvoslás útja, meg nem állnak annak
közepén, hanem elmennek mindaddig míg elég
nincs téve a törvénynek, mely így szól: „Salus
reipublicae suprema lae esto“! a köztársaság
űdve a legfőbb törvény! Ugy legyen.

S.

A közoktatási ministerium a tandíjat
gymnasiumok és reál iskolákban évi 12 frtról
18 frtra emelte, meghagyván a szokásos elengedést
azoknak, kiknek a hatóság szegénységi bizonyítványt
állít ki. Mi ezen intézkedést határozott vissza-
menésnek tekintjük, a művelődést drágítani; ugyan
akkor, midőn az esküdtszékek behozatala ellenében
fő érvül hozatik fel, hogy népünk nem elég érett
— drágítja a kormány az állami magyar iskolákat,
hogy annál többen látogassák az állam befolyása
alatt nem álló intézeteket, melyek részint meg-
bizhatlanok, részint panszavok, részint németek,
a tőt meg német tanulhasson olesón, csak a magyar,
ha éppen tanulni akar, tanuljon drágán — ugy
hiszszük ez új intézkedése a kormányának, kitolyása
a szak-minister azon híres mondásának, hogy fő-
gymnasium nem kell, nehogy proletariatus
szaporítsa, ugy látszik az új osztály csakugyan
erősen szaporodhatik, midőn már új adó alappá
léptették elő, tehát az új tanévben 6 frttal drágáb-
ban lehet csak proletár aspiránsná lenni — hogy
az illető azt utóbb valósággal is elérje, arról a
status majd amugy is gondoskodik. — Boldogok az
együgyűek, — és csakugyan! — ha végig nézünk,
különösen a közoktatási ministerium boldogain —
színe magunk is kételkedünk, talán mégis igaza
lehet a minister urnak; tanulni minék.

Mégis van valami jó régi szokásainkból.
Az elmúlt héten háromszor mozsár lövések, kétszer
katonai parádi üdvölvésekkel; juttatta eszünkbe,
hogy ünnep, nagy országos ünnep van, de szüksé-
ges is így eszünkbe juttatni, mert városunk ezen
kül lármás jelenségek nélkül ugyan ünnepi színt
nem mutatott, jártak a négy ökrös, két lovas
gabona hordó kocsik és szekerek, mintha mind-
annyian ép csak is ezen napokon végezhettek volna
dolgaikat; a kirukkolt honvédség lábait veszélyez-

Szülője a „Kishegy“ egyik völgyületének am-
phitheatralisan alakult parkányzatában fekszik. Délre,
nyugotra, keletre, szülő; az északi oldalon fiatal
fenyves; e félkör katlanában prészáz, gyümölcsös s
néhány óriás rezgő nyárfa. A legalkalmasabb hely
ökörsütésre. A minthogy itt is lett megtartva a híres
löllei konferentia, a hol is azt fogták Hermaan
Ottóra, hogy csak egy hajszalon mult, hogy ki nem
kiáltotta a reszublikát.

Mig Imre barátom a kertészszel vesződött, fü-
vet kaszálatott, rozsdát keresett a buzában, aran-
kát égetett a luczernában, azalatt én kiloptam ma-
gamat a Balaton partjára s órákig előgyelegttem ott.
E nagy tömeg víznél vonzóbb tárgyat nem ismerék.
Egy cseppet sem csodálkozom a tengerészeti szenve-
dély fölött. A veszély közelsége párosul e szenve-
délyben azzal a büszkeséggel, hogy néhány szál jól
összeillesztett deszkával sikerülni fog e vad tömeget
megzaboláznai.

Vad tömegről beszélek, pedig a Balaton meg-
figyelésem alkalmával oly csöndesen viselte magát,
mint egy szép, sima arcú halott, mely Zala, Vesz-
prém és Somogy megyék bércei között, tengerzöld
szemföld alatt kiterítve fekszik. Nem volt egy bocs-
csanása, nem volt egy hulláma; vakítóan sima volt,
ugy, hogy az ember majdnem azt mondhatná, hogy
unalmasan sima volt.

Egy-egy halászmadár fénye villant meg fölötte;
majd néhány buvárkacsa merült benne alá; me-sze
távolból meghalatszott egy halászcsonak evező csa-
pása; ezenkívül minden oly csendes, oly nyugodt,
hogy igézetétől alig-alig lehetett megszabadulni.

Élet, csupán a fényben, az üdeségben s az
egész tájkép szelid bájában látszott lenni. A partról
benyuló homokpadokon mozdulatlanul állva, még a
komoly gémekek és azt a benyomást tették, mintha
nem eleven állatok volnának, hanem sorba állított
országok köből kifaragva, hogy jelezzék a tófenék
mélységét.

E partokon andalogva, semmi sem emlékeztet
arra, hogy egy tó közelében vagyunk.

BARTHA MIKLÓS.

(Folytatása következik)

tette a trágyát hordó szekér, és csak saját jóvólá-
ból várta meg egy szekér a tüzelést és volt annyi
szívességgel, az utjában álló vezénylő tisztet le
nem gárolni, nem bocsájtkozunk ez alkalommal
mélyebben ez ügy fejtegetésébe, ugy tudjuk más
téren is lesz szellőztetve, de annyit megjegyzünk
már ma, hogy városunk közönsége feltétlenül
jogosítva van a tisztességet mindenkitől
elvárni.

A kaposvári kir. postahivatalnál több-
rendbeli sikkasztást követett el egy eltűnt posta-
tiszt, — valami Haczuca nevű ur — mind azon
pénzek, melyekről hivatalosan tudomása volt a
hivatalnak, meg vannak térítve. Így ir a „Somogy“
legutóbbi számában, már nem tudjuk mit tart a t.
laptársunk hivatalos tudomásnak, de arra felvagyunk
batalmazva, hogy kijelentsük miként egy július 16.
feladott és rendeltetése helyére el nem jutott pénz-
összeg nemcsak megtérítve nincs, de a bejelentő
levélre hetek óta válasz sem érkezik. Hogy is volt
csak? a rákok a cigány levelébe is megvoltak,
csak hogy ma már nem igen elégszik meg a közön-
ség a levéllel; a rákot is akarja látni.

Levelek a szerkesztőhöz.

I.

Mit rég akartam, im a gazdasági szorgos
munka végeztével megteszem. Elmondom véle-
ményemet nyíltan pártéletünk utóbbi mozza-
natai és a teendők némelyike felől.

Hallom, hogy holmi sánta harangozók
huzzák már felettünk a lélekarangot.

Meghalt Somogyban a 48-as párt, ré-
szeire bomlott! A solidás elemet „Világosság“
vette körül; a „Népjog“ nem kell a népnek.
Hát iszen hadd kongassanak, a mitől félünk
szeretjük azt megszűntnek, holtnak, elsüllyednek
tartani, hirdetni. A hir erejével a tudás bizo-
nyosságával mondom, hogy a 48-as párt nem-
csak megvan, de napról napra hódít. A tenger,
jó harangozók! megszűnik-e tenni, mikor csendes
hullámi moraja alig hallható, a levegő ereje
nincs-e meg, mikor viharként nem mutatja
magát? Gondolkozzatok!

Mig van hazát szerető magyar sziv, mig
meg nem foszja Isten a magyart itélni képes
józan esztől, mig él a kormány, mely mindent
fölismer és akar, csak a közérdeket, a nemzet
a nép javát nem: addig pártunknak élnie,
erősödni kell.

Hogy a magyar itéletképességéről is vá-
rom pártunk gyarapodását, — még pedig
várom mint az ész törvényeinek szigorú köve-
telményét, — el kell mondanom igazolásul a
multból némelyeket.

Én s velem az elven állott Deákpárt
több veteránja, amaz utópiának, — akkor nem
tartottuk ám utópiának! — voltunk hirdetői,
vallói, ha kellett tettel áldozói, hogy a népek
s kiválólga a magyar nép szabadságának, jólé-
tének legbiztosabb alapja, védbástyája az egy
korona alatt álló népek testvérülése. E testvé-
rülés kedvese, sine qua nonja gyanánt tekin-
tettük a közös érdek, tehát a közügyek elis-
merését. Hittük, hogy az önállósághoz, illetve
háztartásaink gyámkodás nélküli vezetéséhez
nélkülözhetlen ép és jellem szilárdságra az
önként tűzésben acélezott társnemzetek és
nemzeti testrészek mindegyike férfi s elég
érett arra, hogy pillanatnyi speczialis előnyéért
a többi testvér rovására sem éggel sem földdel
kezet nem fog.

„Ez a szép föld, ez volt a szép idő.“
Theoriánkat arczul verte a felmult 15.
esztendő.

Tévedésünket beismerni, hazánk javát más
uton keresni szent kötelességünk.

Tudom, hogy a mit eseményileg ma is
szépnek vallunk, mi testet ölteni csak a szűk
látkör és keblőség miatt nem volt képes: azt
elhagyni, sőt egyenest a párthoz menni át, mely
ideálunk szépségét — ha nem is tagadta, de
folyvást képtelenségnek, utópiának hirdette; a
párthoz menni át, kivel ez eltérés folytonos,
kemény harcban tartott, — tudom magamról
— ez nem könnyű dolog.

De hát figyelembe nem venni a tapasztalat
adta rideg valót, tagadni az igazságot, hogy
szent István népei és a néptestek legtöbb s főbb
alkatrészei ma is gyermekeket, kik az orruk
hegyénél tovább alig látnak; kapkodnak a te-
nyerüket hamar megégető fényes parázs után;
kisszerűek, kik percznyi faji- vagy osztályérde-
kükért a közjó rovására az ördöggel is felpa-
rulázni készek, ezt be nem látni szarvashiba
volna, mit a magyar józan ész el nem kö-

vethet. Nem követi el a végzetes hibát, mert
hazát szerető szive rásegíti, hogy felülemked-
jék amaz álszemérmén s szégyenen, mivel a
pártváltoztatást a közvélemény ma sújtani épen
azért szo ta, mert eddigelé a pártcsere legtöbb
esetben nem a jobb meggyőződés és nemes
gyümölese volt, hanem az érdek s kogyvadá-
sataé. A hazáért verő sziv rásegítendő a ma-
gyart, hogy a nemesre hivatott delegatióknak
undokra torzult arczától elforduljon s menjen a
szent képhez, miről még ragyog az üdvsugár,
menjen a „Független Magyarország“ képéhez.

Igen! a magyar szivnek és észnek a ta-
pasztaltak után ki kell mondani, hogy ha szent
István birodalmából a faji- és osztályharc
ez idő szerint nem volt kiküszöbölhető, akkor
czélunk a magyar fölény s azok többségre jut-
tatása, a kik nem rajtunk, de értünk akarnak
élni; a kik velünk munkálkodni akarnak és
tudnak.

BARLA JÓZSEF.

Közügyek.

A nmlgu vallás- és közokt. m. kir.
ministerium folyó évi aug 8-án 23811. sz. alatt
kelt intézményével elrendelte, hogy az állami
valamint a tanulmányi alapból fentartott
vagy segélyezett gymnasiumokban és reál-
iskolákban eddig 12 frttal megállapított
évi tandíj a küszöbön lévő 1882/3. tanévtől
kezdve évi 18 frtra emeltessék, illetőleg
évi 18 frtban állapíttassék meg; a főváros-
ban létező intézetekben az évi 20 frtnyi
tandíj 24 frtra emeltetik.

A tandíjtól egészen vagy fele részben való
felmentésnek, a mit minden egyes esetre nézve
továbbra is magának tart fenn a nevezett minis-
terium csak azon esetben van helye, ha felmentésért
folyamodó tanulónak illetőleg szülőinek egész ta-
ndíjmentességet illető esetben teljes sze-
génysége, fél tandíjmentességet illetőleg korlátozt
vagyoni viszonyai mellett a tanulónak a megelőző
évben legalább is jó osztályzata kimuttaták.
Az egyszerre három vagy több fiut gym-
nasiumban vagy reáliskolán és egyetemen vagy műegyetemen
tanítató szülők középiskolán tanuló fiainak, meg
ha nem egészen szegények is, de szintén legalább
jó osztályzatot mutatnak fel, azon kedvezmény
nyujtatik, hogy a tandíj egy harmadától egyszerű
kérelmökre s az említett körülmények beigazolása
mellett szintén felfognak mentetni a fent czimzett
ministerium által.

Gyorsírói Jegyzetek

asomogy megyei fölső tábla augusztusi gyűléséről.

Mindenek előtt felolvastatik a jelenlévő öltöze-
tek száma, melyből kitűnt, hogy csak az alispáni
és főjegyzői székben szerénykedik egy-egy magyar
öltözet — továbbá felfedeztetik egy attila-felöltő,
két félmagyar keserűség, hat egész frakk kecsesség,
harmincz fél frakk nyalkaság s mintegy 80 kabát,
zsubbony és más cosmopolita kommunistaság.

A megjelentek önmaguknak gratulálnak jelen-
létük fölött, ezután a meg nem jelent bizottsági
tagok távollétét utánvétellel tudomásul veszik.

Következik a tárgysorozat.
Az alispáni, közigazgatási s árvaszéki jelentés
kiváló fontosságával minden jelenlévőt érdekelvén,
senkise hallgatja.

Olvastatik a tüzendőri szabályrendelet jóvá-
hagyása — ezen szabályrendeletben az a leg-
nevezetesebb, hogy minden háztulajdonos belsősége
legalább 20 méter hosszúságúra nyulasszatik, amint
az 5 §. második bekezdése világosan meghatározza.

Sz. K. azon indítványa, hogy a lovas katonas-
ság állandóan szállásoltassék be, nem fogadtatott el,
egy részről azért, mert eddig sem a helyek voltak
álthatatlanok, hanem a hölgyvilág tudomása szerint
a katonák. — Más részről pedig, mert Magyar-
ország népesedési és táji viszonyai nem engedik,
hogy különösen a lovas katonaság beszállásolása
egy helyhez köttessék.

Torontálmege azon felirata — melyben a
magyar nyelv tudására a néptanítókat köteleztetni
kívánja. tekintettel: hogy ezt nem tősgyökerez
magyar megye óhajja, továbbá arra: hogy ezen
kérdés szent István kora óta eléggé megérthetett,
s már most ha törvénygyűléseinknek az ég és pokol
ördögei előtt is tömjénező elyezusaitól, mégis meg-
érdemli, hogy legalább az országház ambitusában
megforduljon — bővebb megfontolá mellett pár-
tolandó.

Heves vármegye átirata a felsőház rendezése
tárgyában tekintettel arra, hogy ezen kérdés Tisza-
Eszlárral szoros összefüggésben van — szinte
pártoltatik.

A vásárookra hajtott disznókra vonatkozó
igazolványok — valószínűen azon tekintetből, mert
a megyei bizottsági tagok is sok disznókat hajtata-
nak a vásárra, de meg a bírának az újabb kor-
ban fogyott teendőikhez a nélkül is elég nagy a
fizetésük, de meg azért is, nehogy e lopott jószágra
adandó igazolványért megvesztegetetteknek látassa-
nak — díj nélkül szolgáltatandók ki.

Felhozott az árva vagyon biztosítására vonatkozó előterjesztés, melyre nézve Cs. E. indítványára határozatott: Tekintettel arra, hogy ezen kérdés még csak két évnegyedes gyűlésen fordult elő, s így még minden bizottsági tag a tárgyhoz nem is szólhatott, — ennek lehetségesítése s az elhírtelenkedés elkerülése érdekében az érdemleges határozat hozatal iránti utolsó előtti végelhatározás, a jövő évnegyed után következő gyűlésre halasztatik.

Olvastatik az állandó választmányának véleménye a sátoros cigányok és koldusok ellen Pijanovics Prdo által beadott azon indítványa tárgyában, melyben ez a cigányokat és a kordés vásáros koldusokat Boszniába szállítani és Krivostya s a Montenegro szélre telepíteni, vagy legalábbis pokolba küldeni véleményezni határozatott: Tekintve, hogy a magyar faj a lopás nemes mesterségét még eléggé nem sajátította el — hogy legyen, ki őt ezen iparágban begyakorolja, továbbá, hogyha akadnak, kik tanulmányozni akarják a magyarok őstörténelmét, s vándorlásuk s felszerelésük minőségéről maguknak megboldogult Br. Jósika regényírőnkéhoz hasonló fogalmat akarnak maguknak alkotni, legyenek előttük élő minta képek — végre, nehogy abból, hogy még vásáros koldusokat se látván az idegenek, azt higgyék, hogy mi már ilyeneket eltartani se vagyunk képesek, legvégre pedig tekintettel arra, hogy minden állat, minden növénynek megvan a maga elődjé, s ha különösen mi magyarok magunk közül minden elődit kivetni akarunk — azok többségben lévén — könnyen úgy fordulhatna, hogy azok kergetnének ki bennünket, ennél fogva: a sátoros cigányok és kordés vásáros koldusokról — nulla questio fiat.

RENDETLEN TUDÓSÍTÓ.

H I R E K.

A király születésnapja szokott módon ünnepeltetett e hó 18-án városunkban. Dél előtt isteni tisztelet volt a r. kath. templomban, délbe pedig ebéd a katonai Casinóban, mely alkalommal Villám Arnold honvédőrnagy mondott felköszöntőt.

Szende Béla honvédelmi miniszter ugyan augusztus 18-án Garosdián, ősi birtokán, rövid de kínos betegség után meghalt. Ő volt az egyetlen magyar miniszter szívben-lélekben. — Szerette mindenki, még ellenfelei is; ellensége nem volt senki. Családi életében példás, szülői s gyermekei szeretetében rajongó volt. Vele a Tisza miniszterium jobb szelleme szállt a sirba. Aludjék nyugodtan s álmódja hazáját oly nagy-nak, a mily nagy-nak azt szíve szerint óhajtotta. —

Nagy szerencsétlenség Boglárán. Frank Miksa épületfa kereskedőnél Bera Márton lellei lakos egy szőlős-kis-laki napszámos társával deszkákat rakott össze, midőn már több ölnyi magas volt a rakás, alá ültek reggelizni. Egyszerre megszuszik a deszka s az egész rakás összeomolva az ott ülőket eltemeti. Mire az összecsdülűt nép megszabadíthatá őket a tehertől, már mindkettő halott volt, egyiknek nyaka törött ki, a másik belsőleg vérzett el. Üdvös volna ha a rendőrség felügyelne, hogy csupa helykiméltetés miatt az épület fák torony-magasságra ne rakassanak.

A kaposvári kerület képviselője, mint ismételve biztosítanak bennünket, nem szándékozik választóinak beszámolni.

Szerencse a szerencsétlenségben. Babits Imréné, szilli uradalmi ispán neje, férje tölténytaskáját törölgette, mialatt egy töltény — ismeretlen okból — elsült, szerencsére a töltényt hátulról szakította ki a fellobbant löpor s így nagyobb baj nem történt.

Mérges gomba. Herner Antal kaposvári kir. járásbírósi irnok neje s három kis gyermeke f. hó 22-én magok által szedett mérges gomba élvezete következtében megbetegedtek, Dr. Pojáný Lajos kitűnő városi orvosunk gyors segélyének azonban sikerült — mint halljuk — a fenyegető veszélyt elhárítani.

A helyben állomásozó honvéd zászlóalj ma indult Pécsre az őszi nagygyakorlatra, honnét csak egy hó mulva térnek vissza.

Németh Ignác által 20-án este a Szarvas kerti arenában rendezett fizikai népszerű előadás igen jól sikerült, a közönség elégedetten távozott. A tiszta jövedelem 75 frt volt, melynek egyharmada a kaposvári tüzoltó tiszti pénztárnak adatott át. Ugy halljuk az előadás közkívánatra holnap olesőbb helyárrakkal ismételtetni fog.

A Kaposvárótt ujonnan alakult ref. egyház felépítési költségeire szépen gyűlnek az adakozások; 1881. évben: Egy névtelen adott 100 frtot, Jancsovics Gyula gyűjtött 5 frtot, Lapafői község küldött 10 frt, a 41 krt, Bal-Udvári község 1 frt, a kaposvári kereskedelmi Casinó által e célra rendezett estély jövedelme 26 frt 50 kr, Moorigyülekezet adománya 3 frt. Nobl József, a kaposvári hiteltársulat pénztár-

noka által tartott felolvasás 58 frt 70 krt jövedelmezett. Udvarehelyről küldtek 3 frt 50 krt, az inkei egyház 1 frt 10 krt, Görgetegről pedig 11 frt 40 krt, Tarcsa tárné urhölgy közreműködésével Balogh Alajos szinigazgató által rendezett előadás 42 frt 92 krt, végre Szárszó küldeménye pedig 2 frt 60 krral szaporította az alapot. Fogadják a kegyes adakozók köszönetünket. Madarász Andor, gondnok.

Kik nem félnek a Pyloxerától. Zalamegye augusztus 14-én rendkívüli közgyűlést tartott Zalaegerszegen; a napirend egyetlen tárgya volt a meszes-györki vészlepte szőlők tulajdonosainak holdankint fizetendő 500 frt kivétele s beszéde módzatainak meghatározása; indítványoztatott, hogy a kívántató összeg előállítására a vészmentes szőlők minden holdjára három éven át öt kr. vettessék ki. Ez indítvány 14 szavazat többséggel elvetett, nincs alap, a melyből a tulajdonosok kárpótlóttassanak, s ennek folytán a vészlepte szőlőket sem lehet kiirtani, a Phylloxera terjedhet vigan odább. Tiszteljük Zalamegyei testvéreinket, de gondoskodásuk s áldozatkészségükből nem kérünk.

Megei rendőri hírek. Schwarz Salamon homoki lakos, csapláros hátulsó lakatlan szobájából az ablakon át f. hó 9-én éjjel ismeretlen tettesek igen sokféle ruhaneműt és 8 darab ezüst kanalat eltolvajoltak. — Stein Ignác szabósegéd, ki Barcsen Kohn Hermann szabómesternél dolgozott 70 frt értékű ruhaneműket eltolvajlása után megszökött. — Lukics György és Lukics János geszti lakosoknak f. hó 13-án virradóra 2-2 hámos lovai ellopattak. — Borbély József szomajoni lakos kárára f. hó 17-én este magánlegelőről egy két éves pej kancza és egy darab három éves szürke kancza lovai ellopattak. — Nagy-Dobsza község határában egy szürke herélt és egy szürke kancza lövemhével együtt bitangásban találtatván, a községi bíró gondozása alá helyeztettek. — Domján György dotamasi lakos tulajdonát képezett, 100 frt értékű, sárgaszőrű kancza lovai f. hó 14-15-ike közti éjjel ellopattak. — Csima Jánosné köröshegyi lakos cselédjé Tóth Zsófia 30 frt eltolvajlása után megszökött. — Ungár Károly kőttei cipész-től Venczel Antal f. szittfai illetőségű, 19 éves cipészsegéd 4 frt előleg felvétele után megszökött.

A nagy-kanizsai tüzoltó-egylet zászló-avatási ünnepélye.

(Saját helyszíni tudósítónktól.)

Augusztus 14-én hajnalban Egerszegről Nagy-Kanizsára mentünk. Mintegy 200 főnyi csapat szállt ki a reg. 4 1/2 órakor érkező vonatról. — Budapest, Győr, Komárom, Kaposvár, Csurgó, Barcs, Lovas-Berény, Orosháza, Arad stb. egyletek tagjai; délutáni vonattal jött aztán hasonló tekintélyes csapat az ország különböző helyeiről. Az egerszegi tüzoltó csapat küldöttsége Egerszegről négyfogatu szerkocsin robogott Kanizsára.

Az érkezőket az állomáson küldöttség várta s miután a csapatok bevonultak az elszállásolás szép rendben s gyorsan megtörtént. E nap estig nem is volt semmi a sorrendbe felvéve, és igen helyesen, mert mindenkinek nyugalomra lett volna szüksége.

Ugy ám nyugodni! Ezt a tüzoltó nem ismeri. Alig érkezett meg az est a közönség és a tüzoltók a Zöldfa kerbe tartottak, az ismerkedési estélyre. A helyiség zsufolásig telt meg — s mintha az egerszegi ünnepélyek csak eddig voltak volna a kintartást és jó kedvet — itt újra kezdődött a kedélyes ismerkedés, barátkozás, zene, dal és pohárköszöntés. A sok között ismét az aradi Barabások meleg és hazafias hangon tartott felköszöntésű nyerték el az első érmét. Az estély rögtönzött tánczvizsgálommal zárattott be s a társaság a hajnali órákban oszlott el.

Aug. 15-én reggel „nagy ébresztő“ volt zenezóval. Nagyon sok tüzoltó érkezett még ekkor is a reggeli vonatokról; az összes vidéki tüzoltók számát 400-ra bátran feltehetjük. Ezt követte a tisztelgés a zászlóanya laká-e előtt.

Dél előtt 11 órakor vette kezdetét a zászló felavatása a főtéren, hova a tüzoltók csapata a kanizsai főparancsnok házáól teljes díszben zászlókkal és zenével vonult fel roppant néptömegettől kísérv a főtéren álló szépen díszített tribün elé, hol a tornászok díszcsapata s Kanizsa város és vidékének válogatott közönsége éljennel fogadta a festői tüzoltó csapatot.

Inné küldöttség ment a zászlóanyáért Clement Lipótné-ért és a koszoruhölgyekért, kik az egyletek főparancsnokai kíséretében a főtéren csakhamar megérkeztek és helyt foglaltak.

A polgármester sikerült beszéd után a zászlót a kanizsai főparancsnok átnyújtotta, melyet ez a tüzoltó csapat védelmébe ajánlvá átvett.

A zászló nehéz sárga selyemből van Kanizsa város czimerével aranyhímzésben, bitor vörös gazdag aranyozott szalaggal, mely szalagot Clement Lipótné urnó a zászlóanya készítettett Budapesten.

A zászló kibontatván, viharos éljenzés tört ki — s aztán a szeg-beverés ment végbe — Kanizsa város, megyei főispán, katonaság, uradalom, ugy egyéb testületek és a tüzoltó-egyletek részéről mintegy 103 szeg veretett be — szebbnél szebb s

találó jelmondatokkal, Jancsovits Gyula kaposvári főparancsnok „a zászlóanya és koszoruhölgyek boldogságaért“... Nem tudjuk a nők iránt nyilatkozott eme figyelem, vagy más okozta-e — annyi bizonyos, hogy a kaposvári csapat kapott legtöbb kitüntetést és koszorut.

Az ünnepély a „Hymnus“ éneklésével bevégeződött.

E nap az ünnepély után tartott banquet meglehetősen látogatott volt s számos felköszöntővel fűszerezett; kevesebbé sikerült az este tartott tánczvizgalom, melyen már aránylag kevesen vettek részt.

A délután 2 órakor tartott díszgyakorlaton „II. emeletből ugrás“, „a mentő zsák“, sikerrel alkalmaztattak, a csapat elég ügyesen vitte fel a vizet is a háztetőre „4 perc alatt“, még mindig jó eredmény és megelégedhetni ily gyorsasággal, minél gyorsabban kisebb városokban alig lehetne működni. Tán Egerszeg jár el kissé sikeresebben; ugy látszik a közönség ezt akarta jelezni, mert az „Egerszegieket“ éltette a gyakorlat után.

Az ünnepélyességekről általán megjegyezhetjük, hogy az „intelligencia“ (?) és a „societas“ (ezt újabban tanultam) távol tartotta magát. Hát náluk nehezen gyulszt a humanus cél és közjó?

ZEBI.

Két hét története.

Királyunk s Vilmos német császár e hó 9-én találkoztak Ischben, az összejövetel ez idén is csupán személyes, barátságos volt, mint mondják.

Milán szerb király is Ischben tölü a fürdői idényt, a hol királyunkkal találkozott.

Triesztben az olasz-irredentapárt egyre mozog, egy második bombamerénylet valószínűleg csak a rendőrség éber figyelme gátolt meg; nyomdákát zárnak be, mert nyomúra jöttek, hogy a lázító proclamációk ott készültek, több elfogatás is történt. Daczára a hatóság igyekezetének, mely annyira megy, hogy a történetek közlése miatt a trieszti német újságokat le is foglalta, nem lehet eltitkolni a kényelmetlen helyzetet, mely a kiállításra nézve is rossz hatással vagyon.

Romaniában kormányválság állott be, mely Stvurdza Demeter külügyminiszterre nevezése által véget ért. Stvurdzának Ausztria-Magyarország iránt barátságos hajlamai ismeretesek, miért is e változás Romania politikájában kedvező fordulatnak tekinthető.

Franciaországban a köztársaságra veszélyes törekvések hol itt, hol ott nyilvánulnak, a Bonapartisták ünnepélyeket tartanak s fennhangon hirdetik reményüket, melyet a köztársaságiak torzsalkodásából meritenek. „Fekete banda“ név alatt pedig a társadalmi forradalom pártja törekedik az egyesülésre.

Egyptomban megkezdődött a háboru, az angol amint kezdte barbar erőszakkal, ugy akarja végezni is; a Suez csatorná, melynek semlegessége szerződésekkkel van biztosítva, elfoglalták s minden más nemzetbeli hajónak az azon járást betiltották. S Európa ezt nyugodtan nézi, türi ellenmondás nélkül, hogy az erőszak lépjen uralomra. Ez ideig az egyiptomi katonák kevés ellentállást tanusítottak az angolok megjelenésére, vagy rövid ellentállás után mindenkor hátráltak. Arabi hadállásáról, szándékáról biztos tudósítás nincs.

Bosznia s Hercegovinában a hivatalos hírek ellenére a felkelés maig sincs leverve, sőt ugy látszik, hogy növekedőben van. A banyalukai — mohamedan vallásu — polgármestert, ki nem rég osztrák rendjelet is kapott, a török mosé előtt meggyilkolták. Átalában hiszik, hogy a meggyilkolt politikai vezérének s osztrák barát érzelmének esett áldozatul.

Királyunknak oláhországi látogatása legújabb hírek szerint bizonytalan időre elhalasztattott.

A vidékről.

Dráva mente, augusztus 22.

A „Népjog“ mult számában megyénk állása volt a mult gyűlésen előterjesztett alispáni jelentés alapján ismertette, mi e módját a közlésnek helyesljük, azok, kik nem lehetnek jelen, szeretik az ily kivonatos tudósítást, de többek ohaját fejezem ki ha t. szerkesztő ur figyelmét arra is felhivom, hogy az ily közlésekhez, ott hol közérdekű dologról van szó, vagy az alispáni jelentés után történt felszólalások alapján, vagy t. szerkesztő ur magán tudomása folytán, néhány felvilágosító észrevétel fűzése is kívánatos volna — engedje meg t. szerkesztő ur, hogy a mult szám megyei ügyek rovatára ebből folyólag, néhány megjegyzést tegyek: A gyámogondnoksági ügyeknél tavalyi hátralékok is maradtak, itt szerettük volna a közönséget

megnyugtatta látni, valjon ezek nem olyan hátralekkel jár? A közegészség, a multnál rosszabb; lett-e intézkedve azon visszaélés ellen, hogy az egész megye elárasztatik éretlen és férges gyümölcs-csel. A megyei szegény-alapnak ma már gyümölcsöző 47.071 frtja van, ezt örvendő vennének tudomásul, ha e nagy összeg a gazdagabbak adakozásából folyt volna be, azonban úgy tudjuk e pénzek bírságokból szaporodtak fel, és tanujelei, hogy népünk közt a rendeletek áthágói még gyakoriak, másrészt feltűnő, hogy míg az ily bírság pénzek a marczali s igali járásban alig rugnak 2000 frtra, addig a szigetvári járásban 10 ezer, az atáiban 9000, a tóiban 6000 frtot meghaladják. Akkora volna a nép erkölcsösségében a különbség, vagy az illető szolgabíró urak nem ugyan azon kurasz szerint járnak el? erről — de arról is szeretünk volna olvasni kik, hányan és hol kapnak valamit a szegény-alapból? — osztályozását is érdekes volna a közönségnek tudni, kik állítják a fő contingenst, a bírság fizetőkhöz, hány penészes bort, rozsz mértéket tartó korcsmáros, bűdös húst áruló mészáros, hány boltos lett megbírságolva, mert fontja hamis, mert portékája, gyerek cukra hamisított, festékei mérgek. Mi arányban állnak a bírságuk a bírságoltak vagyonához, a büntetés forint nem egyenlő érték az alig tergődő jegyzőre, a nap-számásra, a fertály helyesre vagy naponta pénz hozó üzlet tulajdonosára. — Csak jelezni óhajtottam, mit várnak falun t. szerkesztő ur lapjától, a lapnak ép úgy mint a közügynek előnyére lesz bizonyára ha soraim szíves figyelembe vétetni fognak. —o.

Szigetvár, 1882. aug. 19.

Nyuzni a mig van mit.
Ugyilatszük ez Magyarországon a financiális jelszó

Az adónak különböző neveit ismerjük s fizetjük is, így hadmentességi adó ellen sem szólnék a mig saját személyemért követelik a fizetést.

De kell, hogy szóljak, midőn már két ízben oly segédeimért kell fizetnem, a kik körülbelül 2 éve nincsenek is nálam. Az első nálam dolgozott 1880. januártól 1881. januárig, az idő alatt megvettem rajtam ő helyett 4 frt hadmentességi adót, másfél éve, hogy már nincs nálam s mégis újra ez idő alatt meg kellett fizetnem még 4 frtot.

A másik segéd pedig évekig dolgozott egy üzletben, honnét 1880. májusban jött hozzám s az évi júliusban már ismét vissza ment előbbi helyére, alig történt ez, kapok egy értesítést, miszerint tarozom ezen segéd helyett fizetni. Felmentem a jegyző urhoz s bejelentettem, hogy a segéd már nincs nálam, vissza ment előbbi helyére, erre a jegyző ur megkérdezte a kérdéses segéd munkaadóját, hogy elvállalja-e a fizetést. A válasz igenlelt. Ekkor jegyző ur azzal bocsájtott el, hogy nekem nem kell fizetni, én tehát egészen megnyugodva távoztam. A kérdéses segéd, s mestere S. ur ezután még egy évig Szigetvárott voltak, ekkor azonban mindkettő máshova ment lakni; én többé nem is gondoltam a dologra, mig nem a napokba keservesen emlékeztetett következő tartalmu felhívás:

„Mintán N. segédétől X. város értesítése szerint az 1879. és 1880. évi hadmentességi díj 8 frt behajtható nem volt, — ennél fogva felhivatik Bretter Lajos cipész mester ur, hogy nevezett volt segédje után hátralékba levő 8 frt hadmentességi díjat az 1880. évi 27. t. cz. 11. §-a értelmében 8 nap alatt különbeni végrehajtás terhe mellett lefizesse.“

Igaz, hogy ez a dicsőséges 11. §-a azt mondja, hogy a mester tartozik megfizetni a segéd hadmentességi adóját, de miért nem S. mestert terheltek azzal a kinnél a segéd dolgozott s a ki a fizetést elvállalta? és miért kerüli el az ilyen 11. §. azoknak — a mindenre igent mondó uraknak — figyelmét? talán azért, mert ily paragrafust megszavazni könnyeb mint azt az összeget megfizetni, mit az diktál.

Az iparos mesternek van elég gondja, hogy a maga adóját fizethesse, nem hogy még más helyett is fizessen, megtörténik akárhányszor, a segéd munkába áll, de alig tölti ki 14 napját elmegy, az a mester nem is sejtve, hogy tartozik, csak azon veszi magát észre, hogy a végrehajtó figyelmezteti, mint engem most a 8 frtéért. A jegyző ur szíves közreműködését ígerte ugyan, hogy ezen adó attól hajtassék be a ki vele tartozik, de kevés a remény-segem, s mindenesetre helyesebb volna ha az embert más tartozásáért ne is zaklatnák.

BRETTNER LAJOS.

Brodsky Gyula birtokos és Körmenyi István gépész Pusztanemesen — mint tabi rendes levelezőnk értesít — 22-én délelőtt 11 órakor, midőn eső elől szűrtin kazal alá menekültek, villám agyoncsütta. Brodsky szeretetre méltó, elegans fiatal ember, szorgalmas, tanult gazdász, szerencsétlensége annál inkább hatott mindenkre, mert korán elhunyt boldog völegény volt

Gazdászati, ipar s kereskedelem.

Eső s ismét eső, ez a mult hét jellege; s az örökös eső megrontja a szőlőket, a sarjút, a krumplit s kukoriczát; ha az idő jobbra nem fordul, az okozott hiányt az őszi gabna többlete alig fogja fedezhetni.

Laptulajdonos s kiadó Szalay Imre.

Kaposvári piaci ár.

(Augusztus 22.)

Buza	9.20 — . . .
Rozs	6.30 — . . .
Arpa	6.50 — . . .
Zab	5.80 — . . .

metermázsánként.

A budapesti gabnatőzsdén.

A forgalom csekély az irány tartósan lanya.

A somogy megyei lótenyésztés emelésére lótenyésztési jutalom kiosztás — az elővezetendő egy éves méncsikók szemléjével esetleg az állam részére megvásárlásával egybekötve — t. évi szeptember 6-án Kaposvárott fog megtartatni. —

Különlélek.

Szende Béla életrajzát a következőkben közöljük a „Függetlenség“ után. Szende — régi családi nevén Frommer — Béla 1823-ban született Lugoson, hol atyja Zsigmond vagyonos földesur volt. Szülővárosában kezdett gymnásiumi tanulmányait Temesváron folytatta s a jogot a kassai kir. akadémián végezte kitünő sikerrel. 1843-ban ügyvédi oklevéllel tért vissza szülővárosába s mindjárt megyei aljegyzőségre lépett; két év mulva megyei alügyésznek s ismét két év mulva főügyésznek választott. Így a megyei életet s közigazgatást már megismerte. A forradalom kitörésekor a nemzetőrök sorába állott s velők a szerb határszélre vezényeltetett. Midőn társai visszatértek, ő ott maradt és sógorával, az 1870-ben elhunyt Graenzenstein Gusztávvál, ki akkor bánya-elnök volt, bányászokból önkéntes csapatot szervezett s Asbóth Lajos dandárjába osztatott be csapatával. Később rendes honvédi szolgálatba lépett s a háboruzás legnevezetesebb csatáiban, a tarczali, kápolnai, isaszeghi, komáromi, nagy-sarlói stb. csatában részt vett. Buda ostrománál az elsők közt volt, kik létrákon a várfalat megmásták s ekkor a harmadrendű katonai érdemjellel díszítettetett föl. A fegyverletétel után sikerülvén megmenekülnie a besoroztatástól, visszavonulva élt birtokán, gazdaságra adta magát és Szendelakon magyar telepet alapított. A közéletbe 1861-ben lépett ismét, megyéje első alispánná választván. De az alkotmány ismét felfüggesztetvén, ő is megint visszavonult. 1865-ben, a Sennyei kormány felszólítására, a megye által is sürgöttetvén, alispáni hivatalát ismét elfoglalta. Az 1865—1867-iki országgyűlésre Krassó megye egyik képviselőjévé választá. 1867-ben pedig Arad megye főispánjává nevezetett ki s a rövid idő alatt, mig főispáni székében ült, a megye különböző nemzetiségei közt, annyi eszélylyel, mint erélylyel tartotta fenn az egyensúlyt. A honvédelmi miniszterium behatóbb szervezése alkalmával, mint elismert közigazgatási és szervező tehetség: miniszteri tanácsosul hivatott meg s helyét 1869. januárban foglalta el, mikor egyszerűs mind a szabadságot állományban honvédszázados s is kinevezetett. Kerkápoly honvédelmi államtitkárnak pénzügyminiszterre előlépése után ő vezette — mint első miniszteri tanácsos — a honvédelmi miniszterium ügyeit, mig Hollán Ernő 1870-ben államtitkárrá ki nem nevezetett.

Szende Béla a változás után is helyén maradt. s kitartó munkálkodást fejtett ki. Honvédelmi miniszterre 1872-ben nevezetett ki a királynak Budán, 1872. évi december hó 15-én kelt s Szlávy József által ellenjegyzett kéziratával.

A parlamentnek ép oly buzgó tagja volt, mint a kormánynak. Bár nem tartozott az iskolázott parlamenti szónokok közé — nagy beszédek soha nem tartott s felszólalásaiban mindig csak tárczája szakszerű kérdéseire szorított — állandóan ott volt a parlamentben, hol magyaros alakja, hosszú szakáll, tisztas arca s állandó magyar viselete egyikévé tette az eredetibb alakoknak. Szívesen is hallgatták, mert ritkán s röviden beszélt.

Mint régi negyvennyolcas honvéd mindig melegen érdeklődött a régi honvédség ügyei iránt s 1875. óta tárczája budgetébe állandó megsegítő összeg van feivéve az 1848-iki honvédek részére. E részben utolsó tette a honvéd menedékház állami kezelése alá vétele volt 1881-ben.

Általában igen sok volt benne a jóakarát, de annál kevesebb az erély. A közös hadügyminiszternek szeretett volna, de nem tudott ellentálni, s épen ezen tört meg a külön katonai akademia felállítására is. Az adott körülmények között azonban sok érdeme van, hogy a honvédségünk annyira amennyire magyar.

Szerk. üzenet.

Fischer Fülöp urnak. Szíves ajánlatát vettük, sajnálatunkra nem fogadhatjuk el.
Siszek. Ugy legyen, nem a szám hanem a tartalom határoz.
K. M. Jövő számunk hozza; lapunk szűk tere sokban akadályoz bennünket, majd segítségünk ezen is.
B.-Füred. Megkaptuk.

Szerkesztésért felelős:

Szalay Károly.

Nyilttér.*)

Nyilatkozat.

„Egy a 29 közül“ által irt közleményre — mint előzőleg kijelentettem — nem válszolok. Tehát a „Népjog“ f. é. 32-ik számának nyilt terében megjelent durva cikkre sem.

Nem pedig azért: mert ismerőseim és barátaim úgy is tudják, hogy én bűnvizsgálat, vagy csőd alatt soha sem állottam, verejtékes munkával keresem kenyeremet, van hitelem, van nevem. — Ellenben ő bűnvizsgálat és csőd alatt áll — másébol élő dologtalan csa v argó, kinek nincs se hitele, se neve. ő anyagi s erkölcsi zérus, ki senki becsületét meg nem sértheti! Vele szembe szállni, őt ellenfél gyanánt fogadni, szégyen, gyalázat.

Becsületét, ha akarnám, sem sérthetném meg, mert ilyet csak ott lehet sérteni, ahol van.

Sokkal inkább undorodtam mindig a féregtől, mintsem azt letiportam volna.

A szemforgató rector.

Árverési hirdetmény.

192. 205. 60 szám.
1882.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szigetvári tekintetes kir. járásbírószág 1203. és 1223. számú végzése által Weisz József szaloki lakos végrehajtató javára Lieber János és neje Páisa Erzsébet darányi lakosok ellen 30 frt és 372 frt 53 kr tőke, ennek 1881. évi április hó 4-ik napjától 372 frt 53 kr tőke után számítandó 6% kamatai és eddig összesen 76 frt 60 kr eddigi költség követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 303 frt 10 kr-ra becsült Páisa Erzsébetet illető 2 drb tehén, 4 öreg göbösörtés, 21 választó malacz, 1 ló, 30 kocsi trágya, 2 hold buza és 2 hold rozsz vetés felet és 2 kocsi buzaszalma. — Lieber Jánost illető 2 asztal, 2 ágy, 1 kredenz, 1 fali óra, 1 vasabroncos mérő és egyéb szoba és konyha eszközökből álló ingóságok nyilvános árverés után eladatnak.

Mely árverésnek a 2142. és 2147/1872. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Darány községben alperesek lakásánál teendő eszközökre 1882-ik év szeptember hó 2-ik napjának délelőtti 10 óraja határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kel Szigetvárott, 1882-ik évi augusztus hó 19-ik napján.

ZÁBORSZKY MIHÁLY,
kir. bírósági végrehajtó.

HIRDETÉS.

Alulírott azon oknál fogva, mert raktáromat jörőre tetemesen megnagyobbitom a

jelen nyári évadra szóló nagyválasztéku férfi-divatcikketeket, nevezetesen: saját készítésű fehér és színes férfi ingeket, lábravalót, harisnyákat, zsebkendőt, legújabb divatu nyakkendőket, nap- és esernyőket, sítábotokat, illatszereket, por- és esőköperyeket, utazótakarókat és plaideket stb.

meglepően olcsó áron végeladom

Bátor vagyok tisztelettel kijelenteni, hogy ezen elárúsítás nem a szokásos név szerinti végeladás — mely közönséges reclamnál nem egyéb — ellenkezőleg alkalmá nyilik a nagyérdemű közönségnek az árak tényleges leszállításáról meggyőződni.

Vidékre: Ingklememinutákkal bérmentve szolgállok és megrendelések pontosan eszközöltetnek.

KARIKÁS LAJOS

fehérnemű és férfi divatáru-üzlete.

10-5 **BUDAPESTEN,**
V. ker. Dorotya-utca 3. sz.

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.